

prima instanță: D. Chistol
instanța de apel: Sv. Caitaz, A. Nogai, A. Doga

D E C I Z I E

01 octombrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Nicolae Clima
Svetlana Novac, Tatiana Vieru,
Ion Corolevschi, Oleg Sternioală

examinînd recursul declarat de către Guțu Ion,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Guțu Ion împotriva lui Țurcanu Valeriu, intervenient accesoriu Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală cu privire la anularea certificatului de înregistrare a dreptului de autor, interzicerea valorificării scenariului, repararea prejudiciului moral și cerea reconvențională a lui Țurcanu Valeriu împotriva lui Guțu Ion cu privire la constatarea faptului denigrării și defăimării personale, constatarea faptului îmbolnăvirii, încasarea sumei ratate și a despăgubirilor morale,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 13 februarie 2014, prin care apelurile declarate de către Valeriu Țurcanu și Ion Guțu au fost respinse și menținută hotărîrea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 15 octombrie 2013, prin care acțiunea înaintată Ion Guțu a fost respinsă ca neîntemeiată, iar cererea reconvențională a lui Valeriu Țurcanu a fost admisă parțial,

c o n s t a t ă

La 27 iulie 2010, Ion Guțu a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Țurcanu Valeriu, intervenient accesoriu Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală cu privire la anularea certificatului de înregistrare a dreptului de autor, interzicerea valorificării scenariului, repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii a invocat reclamantul, că la 21.05.2010, în urma verificărilor în Registrul de stat al operelor ocrotite de dreptul de autor și drepturile conexe, a depistat că la 06.08.2008 a fost înregistrată opera cu denumirea „Se caută o mamă” – ca operă literară, titularul drepturilor patrimoniale și nepatrimoniale fiind pârâtul Țurcanu Valeriu.

Susține reclamantul, că fiind student la Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice (în continuare AMTAP), Facultatea Arte Dramatice și Management Artistic, Catedra Teatrologie și Scenografie, la 20 mai 2006, la susținerea anticipată a examenului anual de Scenaristică, a prezentat scenariul intitulat: „Se caută o mamă”, preconizat pentru un film de scurt metraj.

Menționează reclamantul că originalitatea lucrării a fost sesizată de membrii

catedrei și de profesorul Mihai Poiată, lucrarea fiind apreciată cu nota 7 (șapte).

Indică Ion Guțu că la 14 iulie 2009, întâmplător, a ajuns să citească scenariul lui Țurcanu Valeriu „Se caută o mamă”, constatând că personajele sunt asemănătoare, subiectul este același, identice sunt locurile de acțiune și chiar împrejurările de loc și timp, multe scene sunt identice cu scenele din scenariul lui, persistă aceleași dialoguri, și accesorii, cum ar fi de exemplu „geacă galbenă, anunțul pe stâlp, caietul cu notițe, plăcintă cu bostan”.

Consideră reclamantul că, modul în care derulează acțiunea este o plagiere fidelă și directă, fapt ce l-a determinat să-i formuleze lui Țurcanu Valeriu, la 23.02.2010, o propunere de acord, prin care i-a solicitat să recunoască că ideea și subiectul îi aparține, subiectul fiind expus în timpul orelor și cunoscut de colegi, profesori de specialitate, rude și, cu atât mai mult, înregistrat în procesele-verbale de la facultate,. Însă, propunerea sa a rămas, fără răspuns.

Astfel, la 30 iunie 2010, respectând procedura legală, Guțu Ion a expediat în adresa pîrîtului o sesizare prealabilă, prin care a reiterat cerințele sale.

Precizează reclamantul că nu a cerut bani, ci doar recunoașterea aportului său la realizarea acestui scenariu.

În răspunsul la sesizare, pârâtul a negat orice contribuție a lui Guțu Ion în scrierea acestui scenariu, făcînd aluzie la dreptul său de a-l acționa în judecată.

În condițiile respective reclamantul este de opinie că i-au fost încălcate toate drepturile sale de autor, fapt ce l-a determinat să se adreseze cu prezenta cerere de chemare în judecată (f.d. 3-6, vol.I).

Cere Guțu Ion, anularea certificatului de înregistrare a scenariului „Se caută o mamă” seria OL nr. 1996/2013, eliberat la 06.08.2008 pe numele lui Țurcanu Valeriu; interzicerea valorificării scenariului „Se caută o mamă” prin orice mijloace și în orice modalitate existentă, repararea prejudiciului moral în sumă de 350 000 lei.

Prin hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 26 octombrie 2012 acțiunea înaintată de Guțu Ion a fost admisă parțial.

Instanța a dispus anularea certificatului de înregistrare a scenariului „Se caută o mamă” seria OL nr. 1996/2013 eliberat la 06.08.2008 pe numele lui Valeriu Țurcan; interzicerea valorificării în continuare de către Țurcan Valeriu a scenariului „Se caută o mamă” și încasarea din contul lui Țurcanu Valeriu în beneficiul lui Guțu Ion prejudiciu moral în sumă de 15 000 lei (f.d. 234-241, vol. 1).

Țurcanu Valeriu a declarat recurs împotriva hotărîrii primei instanțe, care a fost admis prin decizia Curții Supreme de Justiție din 06 martie 2013, casată hotărîrea Curții de Apel Chișinău 26 octombrie 2012 și remisă pricina spre rejudecare în Judecătoria Centru, mun. Chișinău, competentă să judece pricina (f.d. 254-258, voi. 1).

La rejudecarea pricinii în fond, în ședința de judecată din 24.05.2013, Țurcanu Valeriu a depus o cerere reconvențională împotriva lui Ion Guțu cu privire la constatarea faptului denigrării și defăimării personale, constatarea faptului îmbolnăvirii, încasarea sumei ratate și a despăgubirilor morale.

În motivarea cererii reconvenționale Țurcanu Valeriu a invocat, că învinuirea de plagiat este un atac asupra drepturilor sale de autor, inspirat de fostul director artistic al Studioului „Moldova Film” Valeriu Gajiu, după cum a mărturisit Turea Olga, chemată de Ion Guțu ca martor în ședința din 18.09.2012.

Astfel, indică reclamantul Țurcanu Valeriu că Studioul „Moldova Film” a semnat în 2008 o scrisoare de garanție pentru studioul „Artis Film România”, prin care

se obliga să finanțeze co-producerea filmului „Se caută o mamă” cu suma de 1 600 000 lei și acordarea serviciilor cinematografice pentru filmarea peliculei pe teritoriul Republicii Moldova.

Pentru a retrace finanțarea proiectului din partea Ministerului Culturii, Valeriu Gajiu a lansat zvonul precum că scenariul filmului este un plagiat al unei schițe studentești, spunând lui Guțu Ion să depună la Ministerul Culturii și „Moldova Film” plângeri cu asemenea afirmație.

Menționează reclamantul că în urma acestei învinuiri Comisia de finanțare a producției cinematografice a Ministerului Culturii din Republica Moldova a refuzat finanțarea proiectului „Se caută o mamă” și a alocat respectiva sumă de 1 600 000 lei pentru producerea a patru filme documentare după scenarii și sub conducerea artistică a lui Valeriu Gajiu.

În componența Comisiei au intrat Vlad Druc, Mihai Poiata, Dumitru Olărescu, care mai târziu au fost atrași în calitate de experți ai plagierii. Refuzul studioului de a procura scenariul „Se caută o mamă” este confirmat prin răspunsul primit oficial de Ion Guțu de la „Moldova Film”.

Susține reclamantul că Ion Guțu, nefiind remunerat pentru acuzațiile ce i le-a adus lui Țurcanu Valeriu, a inițiat pe parcursul anilor 2008 – 2010 o hăituială privind pretinsa plagiere, cerînd de la reclamant bani: mai întâi 25% din onorariul său de scenarist, iar după modificarea Legii privind dreptul de autor și drepturile conexe – 350 000 lei.

Reclamantul Țurcanu Valeriu, precizează, că dreptul său de autor este înregistrat în registrele oficiale de stat și certificat de AGEPI prin certificatul seria OL nr. 1996/2013 din 06.08.08 și textul original al scenariului „Se caută o mamă”, autor Valeriu Țurcanu, înregistrat de AGEPI.

De asemenea, reclamantul menționează, că presupusul certificat al Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plastice, semnat de A. Roșea, șefa catedrei Teatrologie, Scenografie și Scenaristica și pedagogul Mihai Poiata, nu are antetul instituției de învățămînt, semnătura rectorului, înregistrarea cancelariei, numărul de înregistrare al lucrării de curs, extrasul foii de examinare cu denumirea lucrării la care se referă cu semnătura profesorului de scenaristică Mihai Poiată, specificarea că este destinat procesului de judecată și numele persoanei care l-a pregătit.

Complementar, certificatul nu este însoțit de vreun document al procesului de studii în care ar figura lucrarea cu denumirea „Se caută o mamă” și nici de textul original al lucrării, la care se referă.

Guțu Ion, în cadrul procesului de judecată, a adus în instanța de judecată un alt certificat care deja, avea aplicată ștampila facultății, însă, susține reclamantul că numărul de înregistrare este fals, deoarece facultatea nu dispune de un registru de eliberare a certificatelor.

Mai indică reclamantul că pîrîrțul Guțu Ion nu a prezentat originalul lucrării la care face referire, cererea de chemare în judecată depusă de pîrît este lipsită de probe, adică nu este dovada că lucrarea studentească a fost prezentată la 20 mai 2006, la examenul de scenaristică., precum și nu a prezentat în instanță textul original cu semnele paternității, apreciat la examen cu notă confirmată de semnătură profesorului, numărul de înregistrare în registrul lucrărilor de an cu ștampila instituției, pentru a fi inclus în dosar.

Invocă reclamantul Țurcanu Valeriu și faptul, că la materialele cauzei este

anexat răspunsul AMTAP la interpelarea Curții de Apel Chișinău din 21.06.2011, ce confirmă că instituția nu deține lucrarea la care face referire Guțu Ion și nici un document în care ar figura lucrarea cu numele studentului și denumirea ei.

În răspunsul semnat de rectorul AMTAP Melnic V. se menționează, că în registrele profesorilor nu sunt indicate denumirile lucrărilor pentru care sunt atestați studenții, ci temele/sarcinile la care aceștia lucrează pe parcursul semestrului, iar în foaia de examinare se pune doar nota pe care a luat-o studentul, fără oricare detalii, răspuns care a dispărut din dosar.

Susține reclamantul Țurcanu Valeriu, că textul pe care l-a prezentat Guțu Ion este o xerocopie anonimă și neautentificată, nu are imprimat pe el titularul, semnul dreptului de autor, titlul, anul publicării sau a scrierii, nu are înscrisurile instituției de învățământ, nu este scris de mână, fiind cules la calculator într-un mod agramat, nu are formatul literar al unui scenariu de film, este plin de greșeli gramaticale și nu este operă literară, nu este înregistrat nici într-un mod și nu corespunde cerințelor CPC și ale legii privind drepturile de autor și drepturile conexe.

Ulterior, indică reclamantul, că în dosar a apărut alt xerox de manuscris anonim, lipsit și el de titlu, numele titularului, anul scrierii, formatul literar, plin de greșeli, care nu prezintă un document original, nu este înregistrat, nu corespunde cerințelor Legii Republicii Moldova privind dreptul de autor și drepturile conexe, CPC, și nu are putere legală.

Consideră Țurcanu Valeriu, că apelarea la acest material anonim de către Guțu Ion vine în contradicție cu prevederile art. 4 al Legii privind drepturile de autor și drepturile conexe, potrivit căruia dreptul de autor protejează operele creației intelectuale în domeniul literaturii, artei și științei, exprimate într-o anumită formă obiectivă, ce permite a le reproduce, art. 8 al aceleiași legi cu privire la recunoașterea paternității, înregistrarea operei, art. 7 al legii, care stipulează că protecția drepturilor de autor se extinde asupra formei de exprimare și nu asupra ideilor, proceselor, metodelor de funcționare sau asupra concepțiilor matematice ca atare, motiv pentru care cererea lui Guțu Ion urmează a fi respinsă ca nefondată.

Susține Țurcanu Valeriu, că titlul „O caut pe mama” a fost aplicat de Fundația Andys Pizza încă în anul 2006, mărturia fiind printarea paginii oficiale a acestei companii, iar certificatul Fundației britanice Every Child confirmă, că dânsul în anul 2004 a luat parte la concursul scenariilor despre copii din internat, la care a prezentat un sinopsis cu asemenea titlu.

Afirmarea lui Guțu Ion că ideea lui a fost plagiată de Țurcanu Valeriu, este un fals, deoarece ideea scenariului scris de reclamant este că și cea mai depravată mamă nu poate renunța la sentimentul său matern, chiar și atunci când semnează refuzul la drepturile sale părintești. Această idee nu aparține manuscrisului prezentat de Ion Guțu, care este batjocoritor la adresa maternității.

De asemenea, reclamantul Țurcanu Valeriu neagă faptul preluării de text din textul prezentat de Guțu Ion.

Susține că tema lucrării sale și a materialului la care face referire Guțu Ion, subiectul și personajele, asemănările de situații (locul de acțiune, timpul) nu pot fi calificate drept plagiere.

Totodată, indică reclamantul că fiind denigrat în mediul public, are probleme în activitatea profesională în decurs de 5 ani, suportă daune morale, pentru care solicită despăgubiri în mărimea în care o va aprecia instanța de judecată.

Cere Țurcanu Valeriu, constatarea faptului denigrării și defăimării lui în decurs de 5 ani, constatarea faptului îmbolnăvirii lui în această perioadă de diabet zaharat, încasarea de la Guțu Ion în beneficiul său a sumei de 350 000 lei drept încasări ratate în urma defăimării și denigrării de plagiat aduse lui de către Guțu Ion și încasarea despăgubirilor morale pentru denigrarea în mediul public în mărimea în care o va aprecia instanța de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău 15 octombrie 2013, cererea de chemare în judecată înaintată de Guțu Ion împotriva lui Țurcanu Valeriu, intervenient accesoriu Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală, privind anularea certificatului de înregistrare a dreptului de autor, interzicerea valorificării scenariului și repararea prejudiciului moral a fost respinsă ca neîntemeiată, iar cererea reconvențională depusă de Țurcanu Valeriu împotriva lui Guțu Ion a fost admisă parțial.

Instanța a constatat faptul denigrării și defăimării lui Țurcanu Valeriu, aduse în urma învinuirilor de plagiat și a încasat de la Guțu Ion în beneficiul lui Țurcanu Valeriu prejudiciul moral în sumă de 25 000 lei.

În rest pretențiile formulate în acțiunea reconvențională au fost respinse.

Totodată, instanța a încasat de la Țurcanu Valeriu, în beneficiul statului, taxa de stat în mărime de 10 500 lei (f.d. 85-93, vol.2).

La 13 noiembrie 2013, Guțu Ion a declarat apel împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând casarea acesteia și emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea inițială să fie admisă, iar acțiunea reconvențională să fie respinsă.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 13 februarie 2014, cererile de apel depuse de către Țurcanu Valeriu și Guțu Ion au fost respinse și menținută hotărârea primei instanțe.

La 13 mai 2014, Guțu Ion a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, cu remiterea pricinii spre rejudecare.

Invocă recurentul că decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe sunt ilegale și neîntemeiate.

Indică recurentul în acest sens, că de fapt, la dosar există probe concludente care confirmă paternitatea lui Ion Guțu asupra operei „Se caută o mamă”.

De asemenea, indică recurentul că instanțele ierarhic inferioare au respins nemotivat raportul de expertiză nr. 25 din 14 mai 2012, pe motiv că acesta are drept unul dintre experți, pe Mihai Poiat, profesor a lui Ion Guțu.

Instanța de fond, contrar constatărilor din decizia Curții Supreme de Justiție din 6 martie 2013, în loc să verifice imparțialitatea unui expert a respins raportul ca atare, ori acest raport a fost întocmit în temeiul încheierii instanței judecătorești, iar expertul Mihai Poiată nu a fost recuzat de către Țurcanu Valeriu, care la examinarea cauzei nu a formulat asupra acestui expert nici un fel de suspiciuni.

Sub alt aspect, susține recurentul, că în cererea reconvențională a intimatului Valeriu Țurcanu este formulat clar că Sergiu Ciorescu, studentul său a prezentat în anul 2007 o operă identică cu cea invocată de reclamant în ședința de judecată, astfel prin propriile declarații acesta confirmă că paternitatea operei prezentate în instanța de judecată de către recurent îi aparține.

În contextul celor indicate mai sus, consideră recurentul că instanțele au examinat cauza superficial, au ignorat decizia Curții Supreme de Justiție din 6 martie

2013, au respins fără nici o argumentare legală un mijloc de probă, precum și au ignorat celelalte probe pe dosar.

Mai menționează recurentul, că prin decizia Curții Supreme de Justiție din 6 martie 2013, s-a constatat valabilitatea raportului de expertiză, dar a cerut verificarea acestuia, ceea ce instanța de fond și cea de apel nu făcut și, prin urmare, a fost încălcat art. 445 Cod de procedură civilă, potrivit căruia, în cazul în care pricina este trimisă spre rejudecare. cu acordul tuturor participanților la proces, instanța de recurs indică actele procesuale rămase valabile, celelalte fiind desființate de drept.

La 23 iunie 2014, Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală a Republicii Moldova, a depus referință la cererea de revizuire declarată de către Ion Guțu, menționând că la data de 06.08.2008, AGEPI a eliberat certificatul cu seria OL nr. 1996/2013 privind înregistrarea operei literare cu denumirea „Se caută o mamă” pe numele Țurcanu Valeriu, titular al drepturilor patrimoniale și nepatrimoniale, care a prezentat setul de materiale necesare, în conformitate cu prevederile HG nr.901/2001.

Indică Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală a Republicii Moldova, că potrivit Legii nr.139/2010, certificatul eliberat de AGEPI la înregistrarea unei opere sau obiect de drept conex nu poate servi drept prezumție a paternității, însă în caz de litigiu, instanța de judecată poate recunoaște înregistrarea drept prezumție a paternității dacă nu se va dovedi contrariul.

Precizează autoritatea că la înregistrarea operei literare „Se caută o mamă” în Registrul de Stat, Țurcanu Valeriu a fost preîntâmpinat că la prezentarea informațiilor și a datelor false în scopul inducerii în eroare a Registratorului, acesta va purta răspundere în conformitate cu legislația în vigoare.

Regulamentul cu privire la înregistrarea de stat a obiectelor ocrotite de dreptul de autor și drepturile conexe (HG nr.901/2001), prevede că în cazul în care după înregistrare se constată că solicitantul înregistrării operei în Registrul de Stat a prejudiciat dreptul de autor (coautor) sau drepturile conexe ale altor persoane, el poartă răspundere în conformitate cu legislația în vigoare. În asemenea caz, certificatul eliberat se anulează prin dispoziția directorului general al AGEPI, iar materialele contrafăcute se nimicesc.

Atrage atenția Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală a Republicii Moldova asupra faptului că certificatul seria OL nr.1996/2013 din 06.08.2008 conține două opere: scenariul de film „Dragoș-Vodă” și scenariul de film „Se caută o mamă”, și astfel, iar în cazul în care se va dovedi că Țurcanu Valeriu a prejudiciat dreptul de autor al unor alte persoane, în speță Guțu Ion, certificatul ar urma să fie anulat numai în partea ce ține de opera „Se caută o mamă” (scenariu de film).

Prin urmare, în baza unei decizii definitive a instanței judecătorești, prin care se va constata violarea dreptului de autor de către Țurcanu Valeriu a drepturilor altor persoane, AGEPI va anula înregistrarea operei literare cu denumirea „Se caută o mamă” în baza certificatului seria OL nr. 1996/2013 din 06.08.08.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de către Guțu Ion neîntemeiat și care urmează a fi respins și menținută decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Potrivit prevederilor art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale.

Examinînd înscrisurile anexate la dosar, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că decizia instanței de apel a fost pronunțată la 13 februarie 2014 și comunicată recurentului Guțu Ion la 03 aprilie 2014 (f.d. 153 Vol. II).

Guțu Ion a depus cerere de recurs la 23 mai 2014 și astfel, se consideră că recursul a fost depus în termen.

În aceste circumstanțe, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție recurge la examinarea propriu-zisă a cererii de recurs.

Din materialele dosarului se constată că Guțu Ion, la 21.05.2010, a depistat că la 06.08.2008 a fost înregistrată opera cu denumirea „Se caută o mamă” – ca operă literară, titularul drepturilor patrimoniale și nepatrimoniale fiind Țurcanu Valeriu.

Considerînd că respectiva operă este identică operei prezentate de către recurent la 20 mai 2006, la susținerea anticipată a examenului anual de Scenaristică, la Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice (în continuare AMTAP), Facultatea Arte Dramatice și Management Artistic, Catedra Teatrologie și Scenografie, ultimul l-a învinuit pe Țurcanu Valeriu de plagiat.

Din considerentul că încercările de a menaja conflictul nu au avut rezultatul scontat, recurentul s-a adresat cu acțiune în instanța de judecată.

Mai constată instanța de recurs, că împotriva acțiunii lui Guțu Ion, Țurcan Valeriu a formulat cerere reconvențională, considerînd că prin învinuirile de plagiat aduse în adresa s-a, i-a fost afectată imaginea, fapt ce a condus și la pierderi financiare.

Instanțele ierarhic inferioare au emis hotărîrile sus menționate.

Nefiind de acord cu hotărîrile instanțelor de judecată ierarhic inferioare Guțu Ion a depus cerere de recurs.

Analizînd argumentele invocate în cererea de recurs prin prisma materialelor cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție își expune următoare poziție.

Reieșind din prevederile art. 69 alin. (1) din Legea privind dreptul de autor și drepturile conexe nr. 139 din 02 iulie 2010, aceasta a intrat în vigoare la 01 ianuarie 2011.

Avînd în vedere că raporturile juridice litigioase au avut loc pînă la intrarea în vigoare a noilor prevederi, acestora li se vor aplica prevederile Legii privind dreptul de autor și drepturile conexe nr. 293 – XIII din 23 noiembrie 1994 (abrogată la 01 ianuarie 2011 prin legea sus menționată).

Astfel, potrivit art. 3 al Legii privind dreptul de autor și drepturile conexe nr. 293 – XIII din 23 noiembrie 1994, autor este persoana fizică prin a cărei muncă creatoare a fost creată opera.

Potrivit art. 4 alin. (1) – (3) al aceleiași legi, dreptul de autor protejează operele creației intelectuale în domeniul literaturii, artei și științei exprimate într-o anumită formă obiectivă ce permite a le reproduce, atît publicate cît și nepublicate, indiferent de forma, destinația și valoarea fiecărei opere, precum și de procedeul de reproducere a ei.

Autorul beneficiază de dreptul exclusiv de autor asupra operei sale, acesta rezultînd din însuși faptul creării ei. Pentru apariția și exercitarea dreptului de autor nu se cere înregistrare, alte proceduri speciale sau respectarea altor formalități.

Dreptul de autor se constituie din drepturi cu caracter patrimonial (economic) și nepatrimonial (personal, moral).

Potrivit art. 6 alin. (1) lit. a) al legii, dreptul de autor se extinde asupra operelor literare, de artă sau științifice exprimate în formă scrisă (manuscris, dactilografie, note muzicale etc.), iar potrivit alin. (2) lit. b) al respectivului articol, obiecte ale dreptului de autor sînt operele dramatice și muzical-dramatice, scenariile, proiectele de scenarii, libreturile, sinopsisul filmului.

Totodată, în temeiul art.7 alin. (2) al actului legislativ, protecția dreptului de autor se extinde asupra formei de exprimare și nu asupra ideilor, proceselor, metodelor de funcționare sau asupra concepțiilor matematice ca atare, iar potrivit art. 8 alin. (1) al acestuia, paternitatea aparține persoanei (persoanelor), sub al cărei nume a fost publicată opera, dacă nu există alte dovezi.

În context, Colegiul reține că recurentul, în sprijinul afirmațiilor sale precum că este autorul scenariului „Se caută o mamă” și că opera literară înregistrată după Țurcanu Valeriu nu este nimic altceva decît plagierea scenariului său pentru un film de scurt metraj în anul 2006, în timp ce își făcea studiile la Academia de Teatru, Muzică și Arte Plastice, și care a fost prezentat la examenul anual de Scenaristică, a prezentat un text tipărit.

Menționează instanța de recurs că textul, nu prezintă caracteristicile unei lucrări de curs, la fel, nu se poate stabili autorul textului precum și alte informații care ar face dovada celor invocate de către recurent sau, în baza cărora, instanța ar putea face legătura dintre lucrare și autor (f.d.61-69, vol.I). Aceeași situație se referă și la copia maculatorului prezentat pe parcursul judecării pricinii (f.d. 107-118, vol. 1).

Acestea din urmă sunt diferite după volum, structură, conținut, iar invocările de plagiere de idei nu pot constitui un temei de admitere a cerințelor de anulare a înregistrării operei și alte consecințe solicitate.

În aceeași ordine de idei, Colegiul consideră că adeverințele prezentate de către recurent, eliberate de funcționari ai Academiei de Teatru, Muzică și Arte Plastice, nu pot fi acceptate drept probe incontestabile a faptului că autorul scenariului „Se caută o mamă” este Guțu Ion. Ultimul nu prezintă nici un înscris, eliberat de aceeași instituție de învățămînt, prin care să ateste că anume această lucrare, cu acest conținut, a fost prezentată în cadrul examenului sau alte înscrise care să conțină, spre exemplu, date referitor la denumirea lucrării și data susținerii, orice înscris care ar face legătură între lucrare și recurent.

Colegiul indică că lipsa înscrisurilor respective nu poate fi justificată prin faptul că acestea ar fi fost pierdute în urma unui incendiu avut loc la Academia de Teatru, Muzică și Arte Plastice.

Potrivit art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Potrivit art. 121 Cod de procedură civilă, instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.

Concomitent, instanța de recurs, constată că atît instanța de apel, cît și prima instanță au apreciat critic Raportul de expertiză, întocmit de un grup de experți, membri ai Uniunii Cineaștilor din Moldova, potrivit căruia textul „Se caută o mamă”,

înregistrat la 06.08.2008 după Țurcanu Valeriu, este o plagiere a scenariului „Se caută o mamă”, elaborat și prezentat de Guțu Ion la 20.05.2006 în cadrul examenului anual de Scenaristică (f.d.188-190), menționând în acest sens, că din grupul de experți a făcut parte și lectorul universitar M. Poiată, care a semnat adeverința prezentată de Guțu Ion întru confirmarea faptului că el ar fi elaborat o lucrare de curs cu același nume și conținut similar, și despre care, se menționează în adeverință, că ar fi participat în calitate de profesor de specialitate la elaborarea ideii originale inventate de Guțu Ion (f.d.70 Vol. I), fapt care pune la îndoială independența acestuia ca persoană din grupul de specialiști, care au elaborat concluzia menționată.

Respectiv, Colegiul menționează că potrivit art. 3 al Legii cu privire la expertiza judiciară, constatările tehnico-științifice și medico-legale nr. 1086 din 23.06.2000, activitatea în domeniul expertizei judiciare se desfășoară în baza principiilor legalității, independenței, obiectivității și plenitudinii cercetărilor efectuate.

Totodată, potrivit art. 4 alin. (1) și art. 5 al legii, expertul judiciar nu se poate afla în dependență, directă sau indirectă, de ordonatorul expertizei, de părți și de alte persoane interesate în rezultatul cauzei. Expertul judiciar efectuează cercetările în baza unor aprecieri obiective, complete și sub toate aspectele a obiectelor materiale, a organismului uman, a diverselor fenomene și procese, aplicând realizările științei și tehnicii, precum și metodele adecvate cercetării.

Prin urmare, nu pot fi acceptate rezultatele raportului de expertiză, odată ce este pusă la îndoială independența unuia dintre experți.

Mai mult, art. 12 alin. (1) și (2) al aceleiași legi, statuează că expertiza judiciară se efectuează de către experții instituțiilor specializate de stat din sistemul Ministerului Justiției, Ministerului Sănătății, din subdiviziunile tehnico-criminalistice operative sau de expertiză judiciară ale Ministerului Afacerilor Interne, ale Centrului Național Anticorupție, ale Ministerului Apărării și ale Serviciului de Informații și Securitate, precum și de către alte persoane competente, desemnate de ofițerul de urmărire penală, de procuror sau de instanța judecătorească.

Expertiza judiciară poate fi efectuată și de către experții particulari incluși în Registrul de stat al experților judiciari atestați, cu excepția expertizelor în cauzele penale privind infracțiunile comise împotriva vieții, sănătății, libertății și demnității persoanei.

Colegiul a fost în imposibilitate să constate dacă M. Poiată se regăsește în lista persoanelor autorizate să efectueze astfel de expertize.

Cu referire la cele invocate de către recurent precum că instanța de fond, în loc să verifice legalitatea unui expert a respins raportul ca atare, Colegiul precizează că în temeiul art. 22 alin. (2) al legii, concluziile expertului nu sînt obligatorii pentru instanța de judecată, procuror și ofițerul de urmărire penală, însă respingerea lor trebuie să fie motivată.

Astfel, Colegiul a sesizat că instanțele, au acționat în limite legale, atunci cînd au apreciat critic Raportul de expertiză întocmit de un grup de experți, membri ai Uniunii Cineaștilor din Moldova, motivîndu-și decizia.

În concluzie, Colegiul examinînd legalitatea deciziei instanței de apel prin prisma materialelor dosarului, consideră că instanțele ierarhic inferioare corect au dat apreciere circumstanțelor cauzei stabilind că, în susținerea opiniei sale precum că ar fi autorul operei „Se caută o mamă”, recurentul nu a prezentat dovezi incontestabile, și coroborînd cele expuse, consideră că speța examinată urmează a fi soluționată prin

prisma prevederile art. 8 alin. (4) al Legii privind dreptul de autor și drepturile conexe nr. 293-XIII din 23.11.1994, potrivit căreia, în caz de litigiu, instanța judecătorească poate recunoaște înregistrarea drept prezumție a paternității, dacă nu se va dovedi altfel.

Consecvent, Colegiul reține că potrivit Certificatului Agenției de Stat pentru Proprietatea Intelectuală nr. 1996/2013 din 06 august 2008, opera literară „Se caută o mamă” a fost înregistrată în Registrul de Stat al operelor ocrotite de dreptul de autor și drepturile conexe, titular al drepturilor nepatrimoniale și patrimoniale fiind Țurcanu Valeriu.

Cu referire la prejudiciul moral, Colegiul menționează că potrivit prevederilor art. 1422 alin. (1) Cod civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferințe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislație, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin echivalent bănesc.

În acest sens, Colegiul precizează că instanțele judecătorești, la determinarea mărimumi compensației pentru prejudiciul moral, trebuie neapărat să ia în considerație atât aprecierea subiectivă privind gravitatea cauzării suferințelor psihice sau fizice părții vătămate, cât și datele obiective care certifică acest fapt, îndeosebi:

- importanța vitală a drepturilor personale nepatrimoniale și a bunurilor (viața, sănătatea, libertatea, inviolabilitatea locuinței, secretul personal și familial, onoarea, demnitatea și reputația profesională etc.);
- nivelul (gradul) suportării de către persoana vătămată a suferințelor psihice sau fizice (lipsirea de libertate, pricinuirea vătămării corporale, decesul persoanelor apropiate (rudelor), pierderea sau limitarea capacității de muncă etc.);
- felul vinovăției (intenția, imprudența) persoanei care a cauzat prejudiciul, în cazul în care pentru repararea prejudiciului moral este necesară prezența ei.

Instanțele judecătorești, la determinarea mărimumi prejudiciului moral în echivalent bănesc, sînt în drept să ia în considerație și alte circumstanțe probatoare prin actele pricinii, în particular, situația familială și materială a persoanei care poartă răspundere pentru cauzarea prejudiciului moral părții vătămate.

În contextul celor indicate, instanța de recurs menționează că din materialele dosarului reiese cu certitudine că învinuire de plagiat aduse de către recurent la adresa intimatului, i-au adus ultimului un prejudiciu incontestabil imaginii, mai mult că urmare acestor învinuiri Comisia de finanțare a producției cinematografice a Ministerului Culturii din Republica Moldova a refuzat finanțarea proiectului „Se caută o mamă”. În context, Colegiul reiterează că Studioul „Moldova Film” a semnat în 2008 o scrisoare de garanție pentru studioul „Artis Film România”, prin care se obliga să finanțeze co-producerea filmului „Se caută o mamă” cu suma de 1 600 000 lei și acordarea serviciilor cinematografice pentru filmarea peliculei pe teritoriul Republicii Moldova.

Prin urmare, Colegiul consideră că instanța de apel corect a încasat din contul lui Ion Guțu în beneficiul lui Țurcanu Valeriu a prejudiciului moral în sumă de 25 000 lei drept recompensă a denigrării și defăimării imaginii acestuia.

Într-o altă ordine de idei, Colegiul precizează că potrivit art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanța verifică legalitatea deciziei instanței de apel, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat.

Având în vedere circumstanțele expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe sunt legale și întemeiate, motiv pentru care respinge recursul declarat de Guțu Ion ca neîntemeiat și menține decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 al. (1) lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Guțu Ion.

Se menține decizia Curții de Apel Chișinău din 13 februarie 2014 și hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 15 octombrie 2013, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Guțu Ion împotriva lui Țurcanu Valeriu, intervenient accesoriu Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală cu privire la anularea certificatului de înregistrare a dreptului de autor, interzicerea valorificării scenariului, repararea prejudiciului moral și cerea reconvențională a lui Țurcanu Valeriu împotriva lui Guțu Ion cu privire la constatarea faptului denigrării și defăimării personale, constatarea faptului îmbolnăvirii, încasarea sumei ratate și a despăgubirilor moralei.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,
judecătorul
Judecătorii

Nicolae Clima

Svetlana Novac

Tatiana Vieru

Ion Corolevschi

Oleg Sternioală